

SLOVENSKI NAROD.

Redna vsak dan zvečer, izimel cedelje in praniki, ter velja po pošti prejetem na vse leto 25 K., za pol leta 3 K., za četr leta 6 K. 50 h., za en mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljano - pošiljanjem na dom za vse leta 26 K., za pol leta 12 K., za četr leta 8 K., za en mesec 2 K. Kder hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K., za pol leta 11 K., za četr leta 5 K. 50 h., za en mesec 1 K. 50 h. Za tuje dežele takole več, kaklikor znata poština. — Na narodne brez istedobne vrediljive srečnine se ne emira. — Za oknarila se plačuje od potestopno petit-vrste po 12 h., če se emanilo tiski enkrat, po 10 h., če se dvakrat in po 8 h., če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Recepti se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenje je v Knaflejvih ulicah št. 6, in sicer upravljenje v I. nadstr., upravljenje pa v pritličju. Upravljenje naj se blagovetuje počititi srečnine, sklamacije, emanila, t. j. administrativne stvar

Uredništva telefon št. 34.

Šusteršič, Šuklje in Ploj.

V predvčerajšnji seji poslanske zbornice je treskalo in grmelo, da je bila groza in sicer so strele udarjale v slovenske poslance Šusteršiča, Šukljeta in Ploja tako strahotno, da stoji cela monarhija pod vtiškom tega viharja. Poslanska zbornica menda še ni doživelatakega dne.

A tudiv tem trenotku, ki mora vsakeganarodnega človeka navdajati zlastijo, nezatajeklerikalci svoje brezmejne podlosti. Za strašno usodo, ki je zadeva Šusteršiča, Šukljeta in Ploja, hčajo klerikalci delati odgovorne narodnonapredne poslance, češ, narodnonapredni poslanci so dali Vsenemcem gradivo za njihove napade, narodnonapredni poslanci so provzročili Steinove strašne naskoke na Šusteršiča, Šukljeta in Ploja. Klerikalci dobro vedo, da je to grda laž. Pojasnil je to stvar že dr. Tavčar v svojem zadnjem velikem govoru, a vzlic temu ponavljajo klerikalci svoje dolžitve neprestano, misleč, da na ta način izpodbjajo obdolžitve same vsaj pred svojimi pristaši v domovini. Na treznega človeka pa to ne napravi nobenega vtiska. Vsenemci imajo dovolj zvez z Nemci na Kranjskem, ki skrbno zasledujejo vse izjave političnega življenja in imajo tudi celjski in mariborski list, ki izhaja menda le za to, da poročata Nemcem o dogodkih med Slovenci — torej virov dovolj za dobre informacije. In kdor se spominja, kako je Šusteršič nastopil v deželnem zboru kranjskem proti baronu Schweglu, grofu Barbu, baronu Liechtenbergu in drugim veleposestnikom, tisti se ne bo čudil, da nemške stranke nimajo vzroka mu prizanašati in zlasti, da mu ne prizanaša stari njegov sovražnik, skrajno brezobzirni Franjo Stein. Naj torej klerikalci kar lepo nadaljujejo s svojimi obdolžitvami, da je narodnonapredna stranka kriva

groznih napadov, katerim so bili izpostavljeni — pri kakem backu dosegajo že svoj namen, pri razumnih in pametnih ljudeh gotovo ne. Razumni in pametni ljudje bodo sami uvideli, da narodnonapredni poslanci dasi se gre za njih nasprotnike, ne morejo biti veseli takih škandalov, zakaj ž njimi je osramočeno vse slovenstvo. Res, da ves narod ne more biti odgovoren za nečastna dela posamičnih poslancev, ali svet ne misli na to, svet sodi po tem, kar sliši, in srameti ves narod zaradi nekaterih nevrednih posamičnih poslancev.

O Steinovih napadih na Šusteršiča ni treba govoriti. Kaj je bilo z žlindro, ve vsak otrok. Sodišče je o tej zadevi sodilo in razsodilo v vseh inštancah in ko je Šusteršič prosil še generalno prokuraturo za pomoč, jo je tudi ta odrekla. Tudi je dognana in dokazana Šusteršičeva krivda glede falsificiranih bilanc. Šusteršič bi bil lahko na dotična razjasnila tožil, pa se ni upal vedoč, da so resnična.

Zaradi žlindre se je Šusteršič zdaj izgovarjal na umrelga ravnatelja gosp. Sajovica. Kdor je Sajovica poznal, ve, da je bil poštenjak skoz in skoz in da je, ko je bil proti svoji volji zaslišan kot priča v zadevi žlindre, izpovedal samo to, kar je sodnik iz njega z vso silo izprešal. Služil je „Gospodarski zvez“ in dr. Šusteršiču zvest. Ko ni bil več v klerikalni službi, bi bil lahko marsikaj povedal, a je molčal. Dokler je bil Sajovic živ, se Šusteršič ni upal zvratiti na njega krivde, zdaj ko je mrtev, si poskuša zdaj na ta način pomagati, da pljuje na grob poštenemu možu. Fej takemu početju!

Stein je omenil tudi subvencijo 20.000 K., ki jih je pred nekaj dnevi dobila „Zadružna zveza“. Kdor je čital naše članke o poslovanju „Zadružne zvez“, članke, zaradi katerih se ni upala „Zadružna zveza“ vzlič vsem našim pozivom tožiti, tisti ve, pri čem

da je. Za svoje poslovanje zasluži „Zadružna zvezu“ ostro kazen, ne pa subvencije. Ta subvencija je javen škandal in brez dvoma je, da je bila dovoljena samo iz političnih nagibov in v koruptne namene.

Šuklje je imel kaj slab dan. Šele nekaj dni je tega, kar je govoril in se delal norca iz Vsenemcev. Že drugič so mu klicali „bemakelter Hofrat“, a mož ima trdo kožo. Zdaj so mu Vsenemci plačali. Najprej so ga pozivljali, naj gre k severni železnični inkasirat, potem pa mu je Stein očital, da je bil penzioniran, ker si je dal svoj grad Kamen renovirati za jako malo ceno, slučajno po tistem stavbniku, kateremu je preskrbel kot ravnatelj založbe šolskih knjig neko stavbo v Pragi.

Šuklje je to zavračal kot neresci, reši, da je šel sam v pokoj, ker mu je umrl sin, da ga je minister prosil, naj ostane in da je dobil 1000 kron več pokojnine, kakor mu je šlo.

Kaj je na stvari, je težko reči. Prav klerikalci so svoj čas šušljali, da je Šuklje radi renoviranja svojega gradiča moral iti v pokoj in priporočovali so, da so to dosegli nemški poslanci, grozeč vlad s škandalom v parlamentu.

Trditev stoji torej proti trditvi in zato je po naši sodbi dolžnost Šukljetova, da stvar javno dožene in zahteva, naj posebna parlamentarna komisija ali grajalni odsek to zadevo prepiše. To je Šuklje dolžan vse slovenski javnosti, in dokler tega ne storii, ne more zahtevati, naj se mu verjame.

Pri Šukljetovem slučaju se je pokazala ironija usode. Pred nekaj dnevi je v svojem govoru žalil dr. Tavčar na impertinenten način, dasi mu dr. Tavčar ni reklo ne ene žal besede, zdaj je pa usode hotela, da so Šukljeta še predno je mogel dr. Tavčar odgovarjati, drugi krvavo razmesarili.

Najhujše se je godilo dr. Ploju. Škoda tega talentiranega moža. Stein ga je obdolžil dejanja po § 128 kaz. zakona. Poroča se, da se stvar disciplinarno preiskuje pri upravnem sodišču, kjer je Ploj dvorni svetnik in tam se pač tudi dožene resnica.

Kdor je čital obširna poročila nemških listov, je pač vzkliknil: Žalostna nam majka, da je raveno slovenskemu narodu sojeno, imeti poslance, ki se jim očitajo take stvari, in da javna morala v Slovencih nito, da bi bili poslanci nemogoči, čim ne dokažejo svoje nedolžnosti.

Državni zbor.

Dunaj, 13. novembra. V današnji seji je zbornica dognala skoraj do konca podrobno razpravo o prvi skupini volilne reforme. V tej skupini se razpravlja o številu mandatov in kako se razdele na posamezne kronovine. Razprava je bila povsem mirna, vkljub temu, da so bila v štirih minoritetnih predlogih podana mnogobrojna nasprotja. Prvi minoritetni predlog je utemeljeval posl. Choc glede odprave gospodske zbornice. Opozorjal je na kupčije, ki jih delajo vlade z imenovanjem članov v gospodsko zbornico. Pod takšnimi razmerami ne sme vladu govoriti v demokratiziranu zakonodajstvu. Zistem dveh zbornic že zategadelj ni za Avstrijo, ker je Avstrija zveza kraljevin in dežel. Gospodska zbornica pa se mora odpraviti tudi zategadelj, ker jo na eni strani zlorablja vlad, na drugi strani pa ni zakonita korporacija, temuč družba ljudi, ki zastopajo le svoje lastne koristi. — Posl. Starzynski je utemeljeval svoj minoritetni predlog, naj poslanska zbornica šteje 524 poslancev, izmed katerih jih pride na Galicijo 144. — Posl. Glabinski je utemeljeval svoj minoritetni votum

glede poljskega mandata v Buškovini. — Posl. dr. Bartoli pa je utemeljeval minoritetni votum Italijanov, naj se število mandatov za Dalmacijo zvišu od 11 na 12, oziroma se ustanoji italijanski mandat za Zader.

K podrobni razpravi o prvi skupini volilne reforme je priglašenih 79 govornikov. Prvi je govoril posl. dr. Sobotka, ki je najprej protestiral, da se nemški govorci ne sprejemajo v stenografski zapisnik; prorokoval je, da bodo vsled volilne reforme prišli v parlament možje, ki ne bodo znali, ali pa ne bodo hoteli govoriti nemški. Potem je dokazoval, da se je načrt volilne reforme poslabšal baš v ministervetu, v katerem sedita dva češka ministra in kogega predsednik je tudi češkega pokolenja. Zahteval je reformo gospodske zbornice in volilno pravico za ženske. — Poslanec Michejda je reklo, da slovenske stranke nastopajo za volilno reformo le z velikim samozatajevanjem in iz resničnega patriotizma. Storijo to le zategadelj, ker upajo, da bo volilna reforma morda sanirala razmere v parlamentu in ojačila državo, ki se nahaja v krizi. Končno je zahteval, naj se število mandatov v Šleziji pomnoži za en poljski mandat. — Posl. Biankini je nastopil proti zahtevi dr. Bartolija zaradi italijanskega mandata v Dalmaciji. Naglašal je, da je celo vlad, ki je Italijanom vedno naklonjena, morala priznati neupravičenost italijanske zahteve. — Posl. grof Sternberg se je najprej zavzel za slovenske klerikalce, ki jih je včeraj napadal posl. Stein, posebno za dr. Ploja, ter je reklo, ako bi bilo to res, kar je trdil posl. Stein o dr. Ploju, in bi ta človek še ostal dvorni svetnik in sodnik, potem bi država ne bila vredna, da bi le en dan še obstojala. Posl. Stein bi bil moral zadevo sprožiti izven parlamenta, da bi dr. Ploj dobil priliko, dokazati svojo nedolžnost. Potem se

ženā se tuji boj ko hud'ga vraga! je naravno, a jim obtiči njegov globok pomen v spominu. Drugače je pa v počitnicah, kadar so slameni vdoveci. Tedaj pa prodre z vso silo na dan njihova babjaška navr. Tedaj obletajo vse gostilne in druge javne prostore, kjer se nahaja kako manj tankovestno žensko krilo. Jaz samo to pravim: Fej jih bilo!

In tako je bilo tudi letos. Več na večer sva sedela jaz Gustav Adolf in vpojeni pismonoša Aksel Oxenstierna sama v gostilni „Pri Raci“. Pa kakor bi zgodovinski Gustav Adolf izvestno ne bil zadovoljen, ko bi imel vedno le svojega dolgočasnega državnika poleg sebe, tako sem se tudi jaz kmalu naveličal edine družbe svojega Aksla. Zato so mi večeri v Ljubljani postali dolgi in dolgočasni. Včasi sem srečal sicer koga iz naše družbe na ulici. In če sem ga vprašal, zakaj ga ni več k Raci, mi je hinavški odgovoril: „Saj veš, slabija pijača, slab prostori!“ Jaz pa sem si mislil: „Hinavec!“ nisem nič reklo in ogorčen odšel.

Še bolj ko ta hinavščina in po-

manjkanje družbe pa mi je moje

ljubljansko letovanje zagrenilo nami-

ganje, kakor da sem ostal čez počit-

LISTEK.

Moje letovanje.

Pripoveduje dr. V. K.

(Dalje.)

V našo navadno gostilno „Pri Raci“ jih ni bilo več. Res, da se toči ondi neznanško kisel cviček, ki povzroča zgago in kolcanje, da te kar s stola privzdigne. Zato pa imaš na mizi škatljico sode, da se brezplačno odpomoreš ž njo v skrajni sili. Res je nadalje, da je služila naša gostilničarska soba pred potresom za konjski hlev. Toda prizidek, na katerem so bile včasih pritrjene jasli, je zelo praktična priprava, da položiš nanj palico in klobuk. Res je slednjič, da so tla v sobi vsa vegasta, tako da se, kadar se nasloniš na mizo, zagunciš, kakor bi sedel na gugalnicu v Laternanovem drevoredu. Vendar treba ti je podložiti mizi samo pest užigalic, pa jo zopet spraviš v ravnotežje. Sicer pa vse te hibe, če jih je sploh smatrati za hibe, odtehtajo udobnosti, kakršnih ne najdeš niti v Unionu. Tu lahko piješ in vpiješ, se zabavaš in zabavljaš, kolikor ti je draga, ter pljuneš kamor hočeš, in ti treba niti napitnine dati. Jaz bi

cvička, pohlevnost sobe in gugalnost mize je tisti talisman, ki nas veže na gostilno „Pri Raci“. Kjer ni tega, tam ni dobre volje. V dokaz bodi naslednje dejstvo. Ko je prijatelj naše družbe, ki se ima za grandijoznega lovca, obhajal petindvajsetletni jubilej, odkar je ustrelil nekje na Gorenjskem prvega kozla, priedili smo mu banket v malem salonu hotela Union. Bilo je namreč v tistem času, ko je cela Ljubljana kakor nora drla v Union, in smo tudi mi mislili, da ne smemo zaostati za drugimi. Toda vkljub važnosti momenta dobre volje, kakor smo sicer, le nismo mogli postati. Onega dobrodejnega račjega ozračja smo pogrešali ves večer; zlasti smo težko občutili prikrajšanje osebne svobode, ker nismo smeli pljuniti, kakor bi bilo komu najbolj pri rokah, oziroma pri ustih. Je pa že v gostilni „Pri Raci“ vse drugače. Ondi vlažna neomejena svoboda, zato pa tudi kipeča veselost. Od pokojnega pismonoša z bujno razvetelim, tulipanu podobnim nosom do dvornega svetnika in spe — to sem namreč jaz — vse je židane volje in še celo prijatelj, ki ima nadotoko, hudo ženo in za tri pode rotok, se pogosto, ko se parkrat ob

stoji, stoji cerkev svet'ga Ahaca,

tam imam dečjo, k' hod' ko 'na raca. In pa kaki talenti se razvijajo „Pri Raci“! Popivši poldrug liter cvička je vsakdo korifeja vsaj v eni, na vladno pa v več strokah. Jaz na primer sem vojskoved, kakršen je bil jedva Gustav Adolf, upokojeni pismonoš pa je državnik, kakršen ni bil niti Aksel Oxenstierna. In tako se ni čuditi, da rešujemo z luhkoto najtežje probleme.

Le eno napako ima gostilna „Pri Raci“, nota bene, ne v mojih očeh, temveč v očeh mojih prijateljev, ki so vsi velikanski babjaki; namreč to, da je ondi moška postrežba, ker streže oče krčmar sam. Ker je pa tudi kuharica stara in kruljava, zato res ni v vseh račjih prostorih ženskega bitja, ob katerem bi našlo utehe ljubezni žejno moško srce. To pa je, kakor rečeno, meni pogodu, priči ker sem prepameten, da bi uganjal take nemoralne neumnosti, drugič pa, ker sem postal sovražnik ženstva, odkar me je pustila na cedilu gospodična Meta Pok in njena dota. Z moško postrežbo pa se morajo med letom radi ali neradi zadovoljiti tudi moji prijatelji. Ker namreč večkrat na dan slišijo od svojih

sicer je bilo to res, pa kakor vsaka resnica kolje oči, tako je klapala ta tudi moje. Sram me je bilo in bal sem se za svoj kredit in prestige. Tako grem nekoč tisti dan prvikrat skozi Zvezdo, ko me sreča prijatelj, o katerem ve cela Ljubljana, da ima več stotakov dolga kot las na glavi. „Kaj pa ti, kar v Ljubljani, kar v Ljubljani?“ me vpraša. „Odročil sem se, da ostanem letos v Ljubljani. Tu imam domačo postelj, zdrav zrak, dobro pitno vodo in sploh vse udobnosti,“ mu začnem naštevati v eni sapi, da bi ga lažje prepričel. On pa: „He, he! Kaj ne, slabji časi in pa draginja! Jaz sem se pa ravnokar pripeljal iz Rimskih toplic, jutri pa se peljem k Vrbskemu jezeru, kjer imam že par tednov svojo ženko.“ „Bahač in lažnjivec!“ sem si mislil, reklo pa tudi tedaj nisem nič, ker sem redkobeseden in več mislim, ko govorim. Tak bahač! Ko je vendar znano, da niti fikarja ni mogel plati, s katerim se je peljal on in njegova rodinka v letovičje tja v neko vas za Golovcem. Tu za Golovcem so njegove Rimskie toplice in Vrbsko jezero. Razjezilo pa me je tako, da sem skoraj pozabil iti tisti dan drugič skozi Zvezdo. (Dalje prih.)

je grof Sternberg po svoji navadi zatajaval v dinastijo in nositelja krone, da mu je predsednik po opetovanih opominih končno odvzel besedo. — Posl. Pacher je govoril proti gospodki zbornici ter končno izjavil, da se mora med nemškimi in romanskimi poslanci na eni strani, in med slovanskimi na drugi strani napraviti ravnotežje.

Nato se je debata zaključila ter sta se izvolila glavna govornika dr. Ellenbogen pro, Bendel pa contra. — Posl. dr. Ellenbogen je izjavil, da ne gre s toliko težavo napravljeno razdelitev volilnih okrajev zadnji trenotek spremeniti. Sicer pa upa najbolje ustreči volilni reformi, ako se odpove nadaljnemu izvajanjem. (Ploskanje pri socialnih demokratih).

Jutri bo zopet seja.

Kancelparagraf.

Dunaj, 13. novembra. V današnji seji pododseka za varstvo volilne svobode je bil najprej sprejet zakon, ki ga je nasvetoval justični minister glede podkupovanja pri volitvah. Kazen je določena od enega do šest mesecev zapora. Potem se je vzel v razpravo § 4. Sklenilo se je, da se najprej dožene debata o vladni predlogi, potem pa se začne v posebni debati razpravljati o dodatnem predlogu glede kancelparagrafa. Govoril je tudi posl. dr. Ferjančič. Posl. dr. Adler se je izjavil proti vsakršnemu izjemnemu zakonu. (To so soc. demokratje! Do sedaj so vedno rohneli na shodih in v svojem časopisu proti zlorabi prižnice in spoveduje za volitveter klicali: Ven skancelparagrafom! Ko pa so sedaj klerikalci zagrozili, delati volilni reformi ovire, ako se sprejme kancelparagraf, pa so se ti vladni laki potuhnili.)

Obrtni zakon v gospodski zbornici.

Dunaj 13. novembra. Obrtna komisija gospodke zbornice je predelala novi obrtni zakon do § 38. Dasi je bila razprava strog zaupna, vendar so zvedeli obrtniki, da se hodočajo na zakonu, kakor ga je sprejela poslanska zbornica, uvesti daleko-sežne spremembe. Komisija se je pokazala posebno neprijazno rokodelcem. Zato pripravljajo vse rokodelske organizacije skupno peticijo za vsakega člena gospodke zbornice, naj se sprejme obrtni zakon nespremenjen, kakor ga je sklenila poslanska zbornica.

Iz Srbije.

Belgrad 13. novebra. Uradno se razglaša, da so neresnične vesti zunanjih časopisov, da odstopi Srbija del svojih, na Francoskem naročenih topov Črni gori vsled vojne zvezne med Srbijo in Črno goro. Res je pa, da je Srbija naročila le toliko topov, kolikor jih zahteva sedanja vojna organizacija.

Dosedaj je Srbija izvažala na leto največ 140.000 svinj. Sedaj pa je tvrka Pigeon v Bordeauxu sklenila s srbsko klavnico v Belgradu pogodbo za dobavo 160.000 svinj v skupni teži 15 milijonov kg. S tem je izvoz svinj stalno zasiguran.

Finančni minister Paču je brzavno naznani vladu iz Ženeve, da se je podpisalo srbsko državno posojilo v znesku 95,000,000 proti 4½% obrestim.

Ruski strahovi.

Lvov 13. novembra. Iz Poznanja poročajo v Berolin, da je razkrila policija poljsko zaroto v Hohensalzi na Poznanjskem. V stanovanju poljskega rodoljuba Gružinskog je namreč zalotila tajni sestanek njegovih znancev, ki so bajevali že dalje časa poljsko zato (?).

Baron Aehrenthal v Berlinu.

Berlin 13. novembra. Novi avstrijski minister zunanjih del baron Aehrenthal pride prihodnjeg leta v Berlin ter bo imel važno posvetovanje z državnim kancelarjem knezom Bülowom.

Odlifikovani ropar.

London 13. novembra. Znani maroški roparski poglavlar Raisula dela sultanu in inozemskim državam že več let mnogo preglavice, a ima toliko pristašev, da mu ne morejo do živega. Da se iznebi nevarnega sovražnika, je imenoval sultan Raisula za pašo v Arzili in sosednjih pokrajnah.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 14. novembra.

Zaupni shod narodno-napredne stranke. Jutri se sestanejo zaupniki narodno-napredne stranke, da se posvetujejo o reorganizaciji stranke in o bodočem strankinem delovanju. Ta shod ima biti mejnik v življenju narodno-napredne stranke ter ji zagotoviti krepak in zdrav razvoj. Na shodu se bode v prvi vrsti razpravljalo o novem programu in o organizaciji, ki je stranki predvsem nujno potrebna. Posvetovanja imajo biti vsestranska in temeljita, da bo mogoče storiti sklep, ki bodo jamicili za uspeh. Naj nihče od zaupnikov ne izostane s shoda, zakaj bolj kakor kdaj preje je potrebno, da se tega shoda udeleži vsak somišljenik! Ne samo, da je shod sam na sebi eminentne važnosti za obstanek narodno-napredne stranke, nego moralna dolžnost že veleva vsakemu svobodno mislečemu Slovenscu, da se udeleži tega shoda, saj se gre za to, da se javno pokaže, da je še vedno cvet slovenskega naroda na Kranjskem v naprednem taboru! Pričakujemo torej z vso gotovostjo, da ne izostane s shoda noben somišljenik! Kdor bi izmed somišljenikov pomotoma ne prejel vabila, ga dobi neposredno pred shodom pri rediteljih ob vhodu v zborovalno dvorano. Shod, ki bo v „Sokolovi“ telovadnicu „Narodnem domu“, se prične točno ob treh popoldne, na kar zlasti opozarjam gospode zupnike.

Alera Ploj-Stein. Kakor znano, je posl. Stein v predčerajšnji seji poslanske zbornice obdolžil dvornega svetnika dr. Ploja nekega nečasnega dejanja. Dr. Ploj je postal včeraj k Steinu svoje zaupnike, podravnatelja Hickla, poslanca Spinčiča in deželnega sodnega svetnika Vuczeke. Posl. Stein je izjavil, da nima časa in da tudi noče ničesar govoriti, ker je Hickl pripeljal s seboj priče. Pozneje ga je Hickl pisemno povabil, nakar je Stein tudi prišel. Hickl je Steina vprašal, ali hoče povedati, odkod je zvedel svoje obdolžitve. Stein je odgovoril, da je to izključeno. Na nadaljnjo vprašanje: „Ali hočeš tukaj ponoviti pod zaščito imunitete o dr. Ploju včeraj izrečene obdolžitve? Stein je odgovoril, da bo storil to v časopisu, kjer in kadar se mu bo poljubilo. Hickl je nato izjavil Steinu, da mu more kot član prizadete rodbine in vsled natančnega poznavanja vseh razmer zagotoviti, da je bil Stein žrtev načasnih informacij.

Shod v Št. Petru pri Gorici. Iz Gorice se nam piše: Bližajo se državno- in deželnozborske volitve in goriški klerikalci so se vzbudili iz šestletnega trdnega spanja. Začeli so prirejati shode, da razlože poslušalcem volilno reformo in da si pripravijo tla za bodoče volitve. Prvi tak shod se je vrnil v Kobaridu, v popolnoma naprednem trgu. Ničesar nista poročala o tem nameravanem shodu ne „Gorica“ in nevredno uje druže „Primorski list“. Sklicatelja tega shoda, Gregorčič in Dermastija, njegov pravni konzulent, sta se zbalovali v Kobarid, kjer se je 4. t. m. vrnil „sijajni“ shod. V „občinskem domu“ se je zbral po mnemu sklicateljev nad 400 oseb. Dermastija je videl sto oseb, Gregorčič tudi toliko, zato sta ti številki seštela in da se nista zmotila, sta še sveto podvojila. Navdušenje je bilo „velikansko“. Gregorčič je farbal poslušalce, da je slednjič še sam sebi verjel, kako tudi ne, saj ni bilo na shodu nobenega naprednjaka, le iz okolice par ljudi;

udeleženci so pa pobožno poslušali isti dan že tretjo pridigo, (dve so slišali v cerkvi, tretjo je pa imel Gregorčič na shodu), ali so se pa zamenklivi v brado Dermastije, tega neustrašenega zagovornika nerazdružljivosti zakona. Ker se je ta „sijajan“ shodič Gregorčič tako posrečil, ojuščil se je, in sklical za preteklo nedeljo pod firmo klerikalno-političnega društva „Sloga“ shod v Št. Peteru, tik goriškega mesta. Št. Peter je veljal dosedaj za močno trdnjavno klerikalizma. V srečnih in nesrečnih dneh so se zatekali goriški klerikalci v Št. Peter; ko je divjal Khuen-Hedervary po Hrvatskem, so sklicali goriški klerikalci protestni shod proti njegovom nasilstvu v Št. Peter. In res, če ne bi bilo tega protestnega shodiča tačas v Št. Peteru, še danes bi pestil kruti Khuen-Hedervary naše brate — Hrvate. Po tem shodu so goriški klerikalci zopet zaspali. Sedaj, ko so se vzbudili, so se spomnili Št. Petra in — hajd v to prijazno vasico po hvalo- in slavopev zavoženi klerikalni politiki. Toda „fratalo“ jih je. Ob polu 4. pop. v nedeljo so se zbrali klerikalni prvaki dr. Gregorčič, dr. Pavletič, Suholazec, vulgo Hočvar, in dr. Dermastija, kateri opravlja sedaj na Goriškem politični novicijat, v prostorih „Kmetijskega društva“. Udeležencev je bilo „sijajno“ dosti, celih 50. „Slovenec“ in „Gorica“ govorita o 200 udeležencih po znani matematični metodi: vsak sklicatelj je videl 50 ljudi in $4 \times 50 = 200$. Ko se je začul v dvorani glas, da prihaja Gabršček, so dali zapreti sklicatelji gavna vrata na dvorišče in še vrata v dvorano, da se lahko vrši nemoteno javni shod pri zaprtih vratih. Seveda pri zaprtih vratih je lahko imeti „javne shode“, klerikalni udeleženci itak ne zinejo ni besedice, k večjemu: „Slava g. dr. Gregorčiču“, in naj se kdo tudi ne strinja z govorom, mora molčati, ker je navzoč tudi župan, mežnar in načelnik tamošnje posojilnice v eni osebi. Slednjič, ko je pred vratmi razjarjeno ljudstvo zahtevalo vstop na javni shod, so se vendar-le vrata odprla, in klerikalci niso bili več sami, niso mogli več nemoteno fariati ljudi. Klerikalnim sklicateljem je zlezlo srce v hlače, žolč pa v možgane in začeli so divjati, vkljub pozivu Gabrščka, naj otvorijo shod, naj se voli predsednika, naj govorijo, a naj bodo pripravljeni tudi na odgovor. Dr. Pavletič se je zagnal v Gabrščka, čula se je gorostasnost, da je to javni shod društva „Sloga“, katerega se smejo udeležiti le člani in somišljeniki, nekaj stolic je letelo po zraku, dr. Gregorčič je odpovedal shod, hrušč in trušč se je polegel, dokler se ni razvila drugi, zanimivejši del shoda, namreč „velikanske ovacije“ Gregorčiču, kakor poroča brzovaka pondeljskega „Slovenca“. „Brenta in far“ sta bili še najponižnejši psovki zbranega ljudstva, katerega je pa bilo od naše strani ne 50, kakor lažeta „Slovenec“ in „Gorica“, ampak nad 200. Zanimivo je, kako stejejo klerikalni voditelji nasprotnike. Vsak sklicatelj je videl 200 naprednjakov, 200 : 4 = 50, in res je poročevalc pisal, da je bilo le 50 naprednjakov. Mnogo je moral slišati Gregorčič zadnjo nedeljo, toda tolaži naj ga resnica latinskega izreka: „Solatium magnum socios habere malorum“, saj se je isto godilo dan pozneje z dr. Šustersičem, voditeljem kranjskih klerikalcev v državnem zboru. Gregorčič je spoznal sedaj ljudsko mnenje kakor še nikoli, njegov pridevek: „ljudbenec naroda“ se je izpremenil v neplaskav epiteton: apostola razkola in podivljane klerikalne politike, naj uvažuje zadnji shod v Št. Peteru, naj gre sam med staro šaro ali pa naj častno pade kot „junak“ in „voditelj“. Št. Peter se je pa s tem shodom rešil pridevka: „klerikalna trdnjava“.

Najnoveljsa iznajdba. Novi nevarni ljudje so nastali po zasluzi slovenskih klerikalcev po slovenskem ozemlju. To so slovenski framasoni. Že ime je grozno, kaj še ljudje! „Liberalcem“ so se naši pobni politični nasprotniki nekoliko navadili in kakor se je vprav zadnji čas pokazalo, nimajo ljudje več strahu

pred njimi, kakor bi si želeli „Slovenec“, „Domoljub“, „Gorica“ in „Primorski list“. Zato je bilo treba nove iznajdbe. Framason, prostozidar! Tudi svoje glasilo imajo ti ljudje v češkem listu „Svobodna misel“. Iznajditelji pravijo, da bi jim lista ne bilo treba, ker sta že „Narod“ in „Soča“ dovolj prostozidarska. In ker sta ti dve glasili prostozidarski, so vsi „liberalci“ prostozidarji, vsi hudiči zapisani. V tem nas potruje zadnja „Gorica“, kjer prodaja svojo skisano modrost tisti bledi fantek, ki je nekaj mesecov tvoril raritet „Slovenčev“ urednik in ki mu pravijo Kremljar. V tej zadnji „Gorici“ se bero tako strašne reči, da nas kar groza obhaja, kaj bo z nami. Pomislite: „Slovenski Narod“ ima v večjem delu prevode (o joj!) iz samih framasonskega glasil in naš list je podružnica nekega framasonskega glasila. Da bi brumna „Gorica“ vsaj povedala katerega! Da si klerikalci ne bodo preveč belili glav, kaj nevarnega je še pri nas, naznajamo, da ima „Slov. Narod“ pa tudi „Soča“, kar priznava odkritočeno v zadnji številki, framasonsko ložo, kjer nastopajo coperniki! Prva je v Ljubljani, druga v Gorici. Kranjski klerikalci začno lahko kot prvega framasona zmerjati dr. Tavčarja, goriški pa Gabrščka! Potem pridemo mi drugi na vrsto!

Imenovanje na kranjskih srednjih šolah.

Učiteljski Tovariš piše: Na tem polju vladajo turške razmere, kakor kažejo zopet imenovanja letošnjih počitnic. V Kočevju je bilo razpisano mesto začasnega učitelja za prirodopis in matematiko. Na Kranjskem smo imeli takrat tri izprša slovenske suplemente za to skupino: človek bi torej mislil, da dobi to mesto domačin, tembolj, ker je v Kočevju mnogo slovenskih dijakov, katerim dobro dě, če se jim v prvem letu, katera beseda pove slovenski. Nadalje mi sicer ne priznavamo posestne teorije, če ta posest bazira na krivici; toda čudno je, da so posestni teoretički, ki so takoj pri roki, če gre za kakšno nemško posest, tukaj popolnoma pozabili, da to učiteljsko mesto zavzema Slovenec, da bi torej njegov začasni namestnik tudi moral biti Slovenec. Deželni šolski svet je baje tudi sestavil popolnoma slovenski terno. Toda kaj se zgodi na Dunaju! Imenovali so tja Nemca, ki je bil prej na privatnem zavodu, prezrl pa so Slovence, ki so dozdaj služovali kot suplemente na državnih zavodih. In sicer so to napravili jako premeteno. Prvega Slovenca, ki ima profesorski izpit že od 1. 1902., seveda niso mogli prezentirati. Zato so ga imenovali že prej (1. sept. t. l.) na c. kr. II. državno gmanzijo v Ljubljano. Z imenovanjem v Kočevje pa so čakali še cel teden, do 8. septembra. Zakaj se ni moglo imenovanje v Kočevje izvršiti obenem z drugimi srednješolskimi imenovanji že 1. septembra? Saj je vendar kočevsko mesto bilo razpisano že od 31. julija t. l. Toda namen je prozoren: prvi poročilec se je moral odprijeti, ker je bil najstarejši, ko pa je on preskrbljen, pa hajdi z Nemcem v Kočevje! Da bi naši domačini bili nameščeni na zavodih izven slovenske zemlje, je popolnoma izključeno, kakor je pokazala gonja proti ubogemu suplementu v Celovcu. Na Kranjskem pa tudi ne dobre stalne službe, kakor kaže slučaj Kočevje. Kaj torej naj store ti suplementi in žalibog premogni njihovi nasledniki na vsečilislu? Svetuje se jim, naj gredo za ljudskošolske učitelje. Na ta način imajo vsaj upanje, postati kdaj profesorji na učiteljskih!

Slovensko gledališče. Sledi iz gledališke pisarne: Jutri, v četrtek, se po večletnem premoru pojavlja v sezoni Verdijeva krasna opera „Rigoletto“. Od časov ne pozabnega našega pevca Josipa Noljija se ni pela ta velepriljubljena opera. Naslovno vlogo poje slopni prvič g. bariton Ouředník, Gildo gospa Skalova, mantovskega vojvoda g. pl. Rezunov, Sparafucila g. Betteto. Sodelujejo skoraj vsi solisti in operni zbor.

Slovensko gledališče. Sledi iz gledališke pisarne: Jutri, v četrtek, se po večletnem premoru pojavlja v sezoni Verdijeva krasna opera „Rigoletto“. Od časov ne pozabnega našega pevca Josipa Noljija se ni pela ta velepriljubljena opera. Naslovno vlogo poje slopni prvič g. bariton Ouředník, Gildo gospa Skalova, mantovskega vojvoda g. pl. Rezunov, Sparafucila g. Betteto. Sodelujejo skoraj vsi solisti in operni zbor.

Promoviran za doktorja prava je bil na dunajski univerzi 9. t. m. g. Bogumil Vošnjak.

Repertoire slovenskega gledališča. Iz gledališke pisarne: Jutri, v četrtek, se po večletnem premoru pojavlja v sezoni Verdijeva krasna opera „Rigoletto“. Od časov ne pozabnega našega pevca Josipa Noljija se ni pela ta velepriljubljena opera. Naslovno vlogo poje slopni prvič g. bariton Ouředník, Gildo gospa Skalova, mantovskega vojvoda g. pl. Rezunov, Sparafucila g. Betteto. Sodelujejo skoraj vsi solisti in operni zbor.

Slovensko gledališče. Sledi iz gledališke pisarne: Jutri, v četrtek, se po večletnem premoru pojavlja v sezoni Verdijeva krasna opera „Rigoletto“. Od časov ne pozabnega našega pevca Josipa Noljija se ni pela ta velepriljubljena opera. Naslovno vlogo poje slopni prvič g. bariton Ouředník, Gildo gospa Skalova, mantovskega vojvoda g. pl. Rezunov, Sparafucila g. Betteto. Sodelujejo skoraj vsi solisti in operni zbor.

Slovenski inženirji in geometri! Slovenska tehnika je v vsakem oziru sila zanemarjena in njen razvoj sila počasen. Kajpada je glavni vzrok temu slovensko uboštvo — to je stará, znana pesem — ali to ni edini vzrok! Nič manjši vzrok, da se tehnička veda med nami tako malo neguje je, da vedno samo lamentiramo, da naš narod nima zmisla za tehnične naprave in še manj za tehnično-poučne spise. To je istina, a to je tudi čisto naravno! Ako hočemo, da bo narod umeval tehnične naprave in tehničko literaturo, ga je treba zato

najprej vzgojiti! Zadnji čas je že, da se slovenski inženirji in geometri za to pobrigamo in si pridobimo s tem tal v domovini, ki nam zbog velike konkurence tujcev vedno bolj ginejo. Naša naloga je tudi, da skrbimo, da ostaja naša že itak pičla tehnična inteligenca v domovini in izpodrine tuje, ki na naši zemlji bogate na našo škodo. Zato pa je treba preskrbeti slovenskemu tehniku primerenega zavetišča in opore v domovini, in to po mojem, na ta nač

semu sikanju bi tudi smelo biti nene. Qualis ruditus! Neverjetno, o krajih stvareh še vedno treba govoriti v glediščih poročilih mesto da bi razpravljala estetiška vprašanja!

Fr. K.

— **Koncertni zbor „Glasbenice“** priredi v soboto, dne 1. novembra, v veliki dvorani "Narodnega doma" zabavni večer s posom. Običajni plesni venček pa sede v soboto, dne 19. jan. 1907.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** darovalo uradniško osobje ljubljanske poštne blagajnice namesto posebnega venca na krsto 25 kron v zak velikega spoštovanja in ljubezni svojega pokojnega šefa Ivana Lenka.

— **Dr. Iv. Tavčarjeva nova hrvatskem prevodu.** Zagrebški Obzor je priobčil v svoji nedeljski časopisu v lepem hrvatskem prevodu Dr. Tavčarjevo novelico "Gospa amalija".

— **Dodatno k vesti o Malenekovem večeru,** kojega ste priredili prizorišči Šentpeterski podružnici Ciril-Metodovega družbe na Martinovo nedeljo v hotelu Štrukelj, bi bilo meniti tu še Šaljivega prizora, "Kočično sodišče" kateri je inšceniral z vremena sodruga g. Počivalnik z veliko vervo, in ki je izzvalo gromovit plavz in ogromno smehu. — Marjanova goska je vrgla glavni družbi štih 100. krov.

— **Predavanje.** Jutri, v četrtek, ob 8. uri zvečer bo predaval gosp. A. Hrška v dvorani Puntigamske pivnice na Turjaškem trgu štev. 1 o Razdejanju Jeruzalema kot ukazu za resničnost Kristusovega nauka". Vstop je vsakomur prost.

— **Umrl** je včeraj gosp. Jernej Hlebš, bivši zidarski mojster, posestnik na Poljanski cesti štev. 76. N. g. v m.!

— **Preziranje slovenskega jezika.** Piše se nam: V Židovski ulici obstoječa vinska trgovina tirolske tvrdke Fellin & Dall'au učiniti potrebo, vsljevati Slovenscem vino v steklenicah s samo-nemškimi etiketami. Ko je zahteval pred par nevi nekdo slovenskih stekleničnih napisov, kakor jih izkaznje slovensko-nemški cenik, reklo se mu je osorno: Radi vas se pač ne izplača, drugi pa itak nihče ne zahteva. Če vam ne ugaia, pa ... itd. "Slovenci, zapomimo si to, bodemo videli, če se bode izplačalo!"

— **Najvišjo odliko,** državno častno diplomu je dobila na nemško-ješki razstavi v Libercih Singer & Comp., delniška družba za šivalne stroje v Ljubljani, na Sv. Petru cesti št. 4 za razstavljenje originalne Singerjeve šivalne stroje in na njih nagnavljeni vzorni dela in umetne vezinice.

— **Veliko utrinjanje zvezd** se vrši marsikako leta od 10. do 30. novembra, in sicer od ozvezdja velikega lava in Andromade. Ozvezdje velikega lava je dalo veliko utrinjanje od 12. do 15. novembra 1869, ono Andromade pa 27. novembra 1872, kar se je ponavljalo v letih 1885. in 1892. Letos je mogoče to utrinjanje zlasti od 10. do 17. t. m. ter od 25. do 30. t. m.

— **Šulferajnski učitelj Witzani — moralist.** Iz Domžal se nam piše: Kakor ste že poročali, sedi nemški učitelj Witzani v zaporu v Kamniku zaradi nenavnega dejanja. Tukaj po Domžalah se pripoveduje, da je Witzani, kije je oženjen, skrunil vč v nedolžnih deklacij, svojih učenk, v šoli med pevskim poukom, katerega je vodil v svrhu nemškega cerkvencega petja na Goričici. Rainer, nekdaj gostilničar tukajšnjih kolodvorske restavracije in najhujši nemški razgrajec, jo je moral potegniti iz Domžal, ker so mu tla postala prevroča, zdaj je že Witzanju zmanjkovalo in Lorenc žaluje ob izgubi svojih dveh najboljših prijateljev: saj je bila to ana triperesna deteljica, ki ni mogla slišati slovenske govorce. Nemške pridge, za katere se je beneficijat na Goričici na prošnjo Tirocev tako potegoval pri šku — on že ve zakaj — niso obrodile mnogo sadu, kakor se vidi. Te pridge niso nič drugega kakor ocividno izzivanje proti domačinom, v katerih domači slovenski cerkvi se par tujem na ljubo propoveduje in poje v nemškem jeziku, da si prav dobro razumejo vsi slovenski. Če pa nekdo na Goričici misli, da je ustavovitev fare na Goričici brez Ladstatterjevih kronic nemogoča, potem mu moramo z žalostjo zaklicati: Žalostna ti majka!

— **Spomladanske trobentice** cveto v vsi lepoti v Moravčah. Gg. poštarica in učiteljica sta nam jih poslali na ogled.

— **V Selcih** je umrl 8 otrok za naeležljivimi boleznjimi. Sicer se je pa še zelo malo poskrbelo za lokaliziranje istih!!!

— **Lovska sreča.** Lovec gosp. Fran Hrena na Ponoviču pri Litiji, J. Mohar je v nedeljo ob Savi pri

Ponoviču z enim strehom ustrelil dva velika žerjava, ki merita z razprostirtim perutnicami 2 metra 20 cm do 2 metra 40 cm.

— **Za legarjem je obolela** v Dragi pri Višnji gori 13letna posestnikova hči Angela Škuča.

— **Pogreša se** okoli enega leta 28letni mizarski pomočnik Viktor Pirnat iz Novega mesta. Pred 4 meseci je bil baje še v Istri. Pirnat je velike postave, okroglega obraza, temnorjavih las in rijavih oči.

— **Iz Hrastnika.** Burger je namenjnik velikega lova. Divjačino mu streljajo njegovi podrepniki, med katерimi so tudi (dolgo smo molčali, a ne moremo več) gospodje kaplan Gasparič, župan Peklar ter posestnik Hrastelj iz Dola. Gospodje, Hrastnjanje bojujemo z Burgerjem & comp. boj za biti ali ne biti, vi mu pa hlapčujete in mu ližete prste ... Ali vas ni sram? Povemo vam to-le: če niste z nami in sicer — zlasti v teh časih — samo z nami, ste zoper nas, in kot take vas bomo tudi upoštevali. Vemo, da se bodo ti možje jezili in jezili, a ponavljamo: časi so takti nastopili, da ne moremo drugače! Izbirajte, kaj vam je ljubše: srce ljubečih vaših rodnych bratov, ali prokletstvo iz ust taistih.

— **Umrla** je dne 9. novembra na Vranskem gospa Vaševa, inženirjeva vdova in posestnica. Rajna je bila mati žene nadučiteljice Ratravarja na Planini in stotnika Otmarja Vaša na Dunaju. Radi svoje blagosti in veselle uravni je bila na Vranskem obče prijavljena. Prijazen ji spomin!

— **Narodna čitalnica v Celju** je izvolila na svojem občnem zboru dne 10. novembra t. l. slednji odbor: Predsednik: dr. Josip Sernek, odvetnik; podpredsednik: dr. Juro Hršovec, odvetnik; tajnik: dr. Anton Dolar, profesor; blagajnik: Anton Murnik, poštni uradnik; knjižničar: Matej Suhač, profesor; gospodar: Milan Detiček, not. kand.; odborniki: Fran Voglár, učitelj; Ivan Rebek, ključavníčar; Fran Lončar, tajnik posojilnice.

— **Gorelo je** v nedeljo popoldne v Poberžu pri Mariboru na dveh krajin naenkrat in sta pogoreli dve gospodarski poslopji do tal. Škoda je precej. Zažgal je na vsak način hudočeben človek.

— **V konkurz je prišel** v Ptiju vinski trgovci Fr. Kaiser, soustanovnik in glavna zaslomba nemškutarskega Štajerca. Za konkursnega upravitelja je imenovan dr. Jurtela.

— **Mesto sodnega pisara** razpisano je pri c. kr. okrajnem sodišču v St. Lenartu v Slov. Goricah Prošnje do 15. decembra 1906.

— **Akad. tehni. društvo „Triglav“ v Gradcu** si je izvolilo na drugem občnem zboru slednji odbor: Predsednik: med. Vinko Tajnšek, podpredsednik: tehn. Milan Kurent, tajnik iur. Kašpar Lipovšek, blagajnik: iur. Konrad Šmid, knjižničar: iur. Milko Brezigar, gospodar: iur. Vojteh Hočvar, odb. načelnik: iur. Milko Hršovec, predsednik: tehn. Viktor Plehan in phil. Fran Mišič.

— **Prijet vломilec.** V Stadelhofu pri Gospici sveti na Koroškem je letošnje poletje bil izvršen predznredni vlon. Vlomilca so še zdaj aretovali v osebi Jožeta Osla iz St. Jurja pri Celju.

— **Nepošten sodni kancelist.** Pred porotnim sodiščem v Gorici je stal v ponedeljek bivši sodni kancelist Evgen Juh, ki je za časa svojega uradovanja v Bovcu in Gorici poneveril in ogoljaval razne stranke za 11.500 K. Obsojen je bil na eno leto ječe.

— **Z nožem v trebuh sta osvala brata** Ciril in Alojzij Vončina v Solkanu Štefana Kanclerja, ker ju je miril v pretepu. Kancler ima ranjena čreva.

— **Iz Prestranka** se nam piše: Dne 15. t. m. se vršijo v občini Slavina volitve članov v krajne šolske svete in Slavine, Orehka in Matenje vasi. Jako neumestno je bilo za Sv. Ivan, kamor spadajo všolane vasi Matenja vas, Rakitnik in Grobišče, da je bil dosedaj predsednik krajnega šolskega sveta za Sv. Ivan in Slavine, ki je oddaljena tri četrt ure. Ni treba dopovedovati, kolikokrat morata priti skupaj predsedniki in šolski voditelj, da se pomenuje o raznih šolskih zadevah. Ali je učitelj od Sv. Ivana že dobil kake dijete za svoje "sprehode" k predsedniku? Ali je morda njegova dolžnost, da opravlja to zastonj? Lahko se opravičeno vpraša, ali rečenina ne Grobišče, Matenja vas ali Rakitnik moža, ki bi bil sposoben za predsednika? Ali je treba slavinskemu župniku, ki je sedaj predsednik krajnega šolskega sveta pri Sv. Ivanu, tega bremena, ker je že ves onesmogel? Končno želimo, da se voli, kako nam brzojavljajo, srečno došel v Novi York.

— **"Samland"**, poštni parnik "Red Star Linie" v Antverpu je 7. novembra, kakor nam brzojavljajo, srečno došel v Novi York.

— **"Ljubljanska društvena godba"** priredi danes zvečer v hotelu "Ilirija" (Kolodvorske ulice) društveni koncert za člane. Začetek ob polu 8. uri. Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo 40 vin. — Jutri zvečer se vrši v restavraciji pri

— **Slučaj kuge v Trstu.** Ne da se dognati, na kak način je dobil Dabovič kugo. Najbolj gotovo je, da je bil kužni bacil kako indijsko blago, ki so je prepeljali iz Trsta v Benetke. Ne ve se, ali so morebiti zbolele najprej podgane, ali so pogoste podgane na parniku "Calipo" ali na parniku "Austria", ki je pripeljal blago iz Indije. Dejstvo je, da je vzrok kuge, ki se loti človeka, iskati vedno v epidemiji podgan. Podgane pa izgube svoj naraven strah pred človekom, ako so zbolele za kuge in se vlačijo pri belem dnevu po človeških stanovanjih. S svojim urinom in ekskrementi odlagajo kužne bacile povsod, kamor pridejo. Zdi se, da tudi bolhe lahko preneso bakterije s podgan na človeka. — Kuga je doma na vzhodu, zlasti Spodnji Egipt je njen prava domovina, kjer je pa zdaj izginila, ker so osušili močvirje pri Aleksandriji. Huda kuga je razsajala v Atenah 430—428 pred Kristom, najhujša je pa bila takozvana justiniantska kuga v 6. stoletju; razsajala je pole toletja po vsej Evropi in ugnobila celo mesta in pokrajine. Leta 1348. je razsajala v Florenci, 1720. v Marsilju, 1771. v Moskvi, 1798. pa v Egiptu, ko so prišli tja francoski vojaki. Egiptovska kuga je razsajala večkrat v Mezopotamiji, Perziji in med nomadskimi Arabci tripolitanke puščave, leta 1879. pa v Astrahanu. Pisatelji natanko razločujejo kuge od drugih epidemičnih bolezni šele od leta 542. (justiniantska kuga).

— **Nagla smrt.** V Trstu se je visokošolcu Hugonu Savliču vila kri, na kar je kmalu umrl. — **Vzgleden čin.** V Trstu je vlomlj v očetovo stanovanje 19letni Franc Babič in vzel iz omare 210 kron. Babiča so spravili pod ključ. — **5 hiš je pogorelo** v Gradišču na Hrvatskem. Škoda je 30.000 krov. Gorelo je dvakrat. Prvi so začigli otroci, drugič pa zlobna roka.

— **Samomor ali nesreča.** Na Reki so v globoki 30 metrov našli mrtvega 52letnega Antona Radeta. Ne ve se, ali je izvršil samomor ali se je zgodila nesreča. Rade je bil bolan na živilih.

— **Zaradi poneverbe** je bil zasedovan Leopold Novak iz Božjakovine na Hrvatskem. Zbešal je v Bazel, kjer so ga zdaj prijeli. Prepeljejo ga mimo Ljubljane domov.

— **G. Franc Škerjanc,** posestnik v Spodnji Šiški, nam je prišel danes pojasnil glede sotobne notice pod naslovom "V Spodnji Šiški". Kakor on pripoveduje, ni svojega 30letnega sina Franca, ki je neoženjen in precej malopriden človek, nikdar pahlil iz domače hiše, ki mu je bila vedno odprtta. Odsel je pred kakim tremi meseci sam z doma in se potkal okrog ves bolan. Zdaj je v botnici, kamor ga je peljal njegov oče.

— **Slaboumní kolesar.** Snoči se je s kolesom pripeljal železniški kurja Franc Kucler do Holzerjeve trgovine na Dunajski cesti. Tam je kolo postavil v vežo, sam pa šel v prodajalnico. Ko pride ven, je bilo kolo že izginilo. Takoj je prišel o tativini povedat v prodajalnico in ko so šli potem na cesto pogledat, so videli, da v obližju neki nepoznanec skače na kolo, na katero pa ni nikakor mogel priti, da bi se odpeljal. Naglo skočijo k njemu in ga primejo. To mu pa nikakor ni ugajalo in otepaval je okoli sebe ter se branil dati kolo nazaj. Dospevši policijski stražnik ga je potem uklenil in odpeljal na magistrat. Med tem se je bila pred hišo nabrala velika množica občinstva in kmalu bi se bila kolesarju slaba godila. Dognalo se je pozneje, da je neznanec slaboumní Martin Petrič, katerega je neki občinski uslužbenec nekje z Dolenskega včeraj spremil v deželno blaznico in ker ga tam vsled prenapolnjenosti niso sprejeli, mu je nazaj grede ušel in ko je potem tavorjal po mestu prišel do kolesa, je je vzel v mnenju, da se ima z njim voziti popolnoma pravico, a se ni znal.

— **Delavško gibanje.** Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 120 Slovencev, 40 Hrvatov in 50 Macedoncev. Iz Amerike je prišlo 40 Hrvatov. V Heb je šlo 50, v Inomost 35, v Beljak 25, na Westfalško pa 40 Hrvatov.

— **Izgubljene in najdeno reči.** Ga. Ivana Drčarjeva je izgubila črno usnjato denarnico, v kateri je imela do 10 K denarja. — Starinarica Marija Vidmarjeva je našla ovratno iglo. — Gđč. Albina Lavrenčičeva je izgubila denarnico, v kateri je imela 7 K denarja. — Dijak Emerik Tavčar je izgubil denarnico z vsebino 15 K.

— **"Samland"**, poštni parnik "Red Star Line" v Antverpu je 7. novembra, kakor nam brzojavljajo, srečno došel v Novi York.

— **"Ljubljanska društvena**

— **Belekonjičku** (Trontelj), Wolfove ulice društveni koncert za člane. Začetek ob polu 8. uri. Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo 40 vin.

— **Ljubljanski sekstet na lok** koncertuje danes zvečer ob 1/9. uri v hotelu "Južni kolodvor" (Seidl), Kolodvorske ulice. Vstop prost.

— **Jugoslovans e vesti.** Hrvatski sabor je imel včeraj svojo drugo sejo, bila je prav tako burna kakor prva. Še pred otvoritvijo seje je prišlo do burnih prizorišč med poslanci in trajalo je precej časa, predno se je vihar polegel toliko, da je mogel predsednik dr. Medaković otvoriti sejo. Kot prvi je govoril starčeviški poslanec dr. Elegović, ki se je pritoževal proti temu, da se mesto dijakov uporablja za saborske stenografe, avokate in profesorje in da daje saborska pisarna vstopnice na galerijo uredništva "Pokret" in "Srbovran". Poslanec dr. Mile Starčević je govoril v prilog nedovoljenosti sodnikov in predlagal, naj se izdelovalce živil Ceres razpisale tekmovanje za 15.000 K. Mnogo gospodinj misli, da morajo iznajti nova jedila, da dobre darila. To je napačno. Od 15.000 K je samo 2800 K odločenih za nova navodila, z ostalimi 12.200 K se bodo pa nagradila navodila za starja jedila, pripravljena na tečajnico živilskega masto z jedilno mastjo Ceres. Firmi je poglavito do tega, da priredi izkušen vseh spretnih gospodinj novo kuhrske knjige, iz katere naj bi se učile gospodinje pripravljati vsa jedila na tej masti.

— **Pojasnilo k razpisankemu tekmovanju Ceres.** Kakor je znano, so izdelovalci živil Ceres razpisale tekmovanje za 15.000 K. Mnogo gospodinj misli, da morajo iznajti nova jedila, da dobre darila. To je napačno. Od 15.000 K je samo 2800 K odločenih za nova navodila, z ostalimi 12.200 K se bodo pa nagradila navodila za starja jedila, pripravljena na tečajnico živilskega masto z jedilno mastjo Ceres. Firmi je poglavito do tega, da priredi izkušen vseh spretnih gospodinj novo kuhrske knj

